

cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare

În temeiul art. 2 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7–17, art. 34), cu modificările ulterioare, și art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126–130, art. 627), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia de analiză a impactului de reglementare (se anexează).
2. Secretarii generali ai ministerelor vor fi responsabili de monitorizarea procesului de efectuare a analizelor impactului de reglementare și asigurarea calității acestora, înainte de procesul de avizare.
3. Cancelaria de Stat:
 - 3.1. va acorda asistența metodologică necesară ministerelor și altor autorități administrative centrale, în vederea realizării analizei impactului de reglementare, inclusiv cu suportul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare.
 - 3.2. va monitoriza realizarea analizei impactului de reglementare, inclusiv publicarea anunțului privind inițierea elaborării actului normativ și a rezultatelor activității de documentare sau a notei de fundamentare, dacă o astfel de activitate a fost desfășurată în prealabil.
4. Prevederile din prezenta hotărâre constituie baza metodologică pentru autorii proiectelor de acte normative pentru care legea prevede elaborarea analizei impactului de reglementare, precum și pentru ministere, Cancelaria de Stat și alte autorități publice la examinarea/avizarea notelor de fundamentare, în special a tipurilor de impact care țin de domeniul lor de competență.
5. La efectuarea analizei impactului de reglementare, nota de fundamentare va fi completată conform Metodologiei de analiză a impactului de reglementare din prezenta hotărâre.

6. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 22–23, art. 30).

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

METODOLOGIA de analiză a impactului de reglementare

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de analiză a impactului de reglementare (în continuare – *Metodologie*) stabilește modalitatea de realizare a analizei impactului de reglementare a inițiativei de elaborare a actului normativ, conform cerințelor de conținut al notei de fundamentare prevăzute în anexa nr.1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele analizei impactului de reglementare sunt expuse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ.

2. Analiza impactului de reglementare este un proces prin care se determină necesitatea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ și se identifică cea mai eficientă soluție, în baza analizei problemelor, pentru stabilirea obiectivelor, identificarea soluțiilor alternative și evaluarea costurilor și beneficiilor.

Efectuarea analizei impactului de reglementare are inclusiv scopul de asigurare a principiului transparenței decizionale, a respectării intereselor societății și a drepturilor și libertăților ocrotite de lege, precum și asigurarea corespunderii actului normativ principiilor activității de legiferare.

În baza analizei impactului de reglementare se demonstrează oportunitatea și proporționalitatea intervenției propuse de către autoritatea publică.

3. Nota de fundamentare, care integrează rezultatele analizei impactului de reglementare, poate fi întocmită anterior elaborării proiectului actului normativ și, ulterior, însoțește proiectul de act normativ pe întreg procesul de legiferare, până la aprobarea sau adoptarea finală a actului de către autoritatea competentă, fiind revizuită la diferite etape, după caz.

4. Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, cu excepția reglementărilor care nu sunt prevăzute expres în actul juridic european, analiza impactului de reglementare se efectuează în formă simplificată, accentul fiind pus pe evaluarea situației curente, identificarea nivelului de pregătire a tuturor părților interesate (economică, socială, normativă etc.), evidențierea necesităților și estimarea costurilor pentru transpunerea și implementarea legislației UE.

II. STANDARDELE DE CALITATE PENTRU ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

5. Actele normative sunt fundamentate prin analiza impactului de reglementare a acestora pentru a stabili necesitatea sau lipsa necesității intervenției statului în vederea soluționării problemelor identificate, în baza celei mai bune soluții, fiind asigurată atingerea obiectivelor urmărite de stat, realizarea beneficiilor care justifică costurile intervenției statului, asigurarea celui mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

La identificarea și formularea opțiunilor în cadrul analizei impactului de reglementare se ține cont de limitările și cerințele legale, principiile de legiferare, prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

6. La efectuarea analizei impactului de reglementare și expunerea acesteia în nota de fundamentare se respectă următoarele principii:

6.1. fundamentarea analizei – analiza necesită a fi expusă complet și argumentat. Orice concluzie formulată în cadrul analizei necesită a fi argumentată în baza datelor disponibile sau, în cazurile când acestea lipsesc, în baza presupunerilor clare și logice, care sunt explicate;

6.2. trasabilitatea și veridicitatea informației utilizate – informația utilizată în cadrul analizei impactului de reglementare trebuie să fie veridică și certă (fiind prioritare sursele oficiale cu date statistice). Odată cu expunerea informației, pentru a asigura trasabilitatea acesteia, este obligatorie indicarea sursei de obținere și, după caz, a autorului acesteia;

6.3. prioritatea datelor cuantificate – datele utilizate în cadrul argumentării și expunerii vor fi, după posibilitate, prezentate în mod cuantificat în unități ce pot fi supuse comparărilor, raportate, după caz, la aceeași perioadă de timp. În cazul în care există mai multe tipuri de informație, prioritate vor avea datele care sunt sau pot fi cuantificate;

6.4. forma standardizată de expunere – rezultatele analizei impactului de reglementare trebuie să fie expuse în nota de fundamentare în forma și modul stabilit de anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și prezenta Metodologie, în ceea ce ține atât de structura documentului, consecutivitatea compartimentelor, cât și de conținutul fiecărui compartiment, care trebuie să se raporteze în mod logic la locul și rolul acestuia în cadrul documentului și să corespundă denumirii compartimentului;

6.5. coerența expunerii – informația expusă în compartimentele notei de fundamentare trebuie să fie corelată cu scopul documentului propriu-zis, prezentată coerent de la un compartiment la altul, așa încât cea mai bună opțiune identificată să se încadreze perfect în obiectivul/scopul stabilit care, la rândul său, va reieși logic din problemele definite și va ținti cauzele acestor probleme;

6.6. proporționalitatea efortului – nivelul de complexitate și de profunzime a expunerii analizei impactului de reglementare va fi raportat la complexitatea problemelor abordate, îngrijorările și solicitările părților interesate, manifestate prin demersuri și consultări. Astfel, intervențiile cu impacturi potențiale mai mari, care vin să soluționeze probleme vaste și complexe, vor necesita o analiză aprofundată, cu expunere mai detaliată, și viceversa.

III. PROCESUL ANALIZEI IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

7. Procesul analizei impactului de reglementare are următoarele etape:

7.1. identificarea problemei și luarea deciziei de a iniția procesul de analiză a impactului de reglementare. Prima etapă a procesului de analiză este identificarea și descrierea problemei, care poate justifica intervenția statului prin reglementare.

În cadrul procesului de analiză a situației curente, precum și în procesul de efectuare a analizei impactului de reglementare, se vor desfășura consultări cu părțile afectate, rezultatul cărora este reflectat succint în compartimentul 6 al notei de fundamentare. Procesul de consultare trebuie să fie eficient pentru cei consultați, relevant problemei examinate, folosind metode potrivite pentru fiecare grup interesat major și oferind reacția la comentarii și propuneri.

7.2. efectuarea analizei impactului de reglementare și elaborarea notei de fundamentare. Anterior elaborării proiectului de act normativ sau concomitent cu elaborarea acestuia, autorul întocmește nota de fundamentare, care reflectă analiza impactului de reglementare, conform prevederilor prezentei Metodologii. Nota de fundamentare se publică concomitent cu anunțul privind inițierea proiectului, în cazul în care analiza impactului de reglementare a fost efectuată anterior elaborării proiectului actului normativ.

7.3. avizarea și consultarea publică a notei de fundamentare și a proiectului de act normativ. Nota de fundamentare, care conține rezultatele analizei impactului de reglementare, se supune examinării/avizării împreună cu proiectul de act normativ.

Autoritățile publice avizatoare examinează nota de fundamentare, în special tipurile de impact care țin de domeniile sale de competență, și își expun opinia asupra acesteia în avizul la proiect.

În cazul proiectelor de acte care conțin norme de reglementarea a activității de întreprinzător nota de fundamentare se avizează de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător avizează nota de fundamentare pentru a constata corespunderea cu cerințele prezentei Metodologii și avizează proiectul actului normativ pentru a constata corespunderea acestuia cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător, prevăzute de legislație, și

corelația cu rezultatele analizei impactului de reglementare expuse în nota de fundamentare.

La solicitarea autorului, nota de fundamentare poate fi consultată în prealabil de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

7.4. Conținutul notei de fundamentare și, după caz, a proiectului se ajustează în corespundere cu rezultatele avizării, expertizării și consultării publice, asigurând corelarea între aceste documente.

IV. CONȚINUTUL ANALIZEI IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

8. Analiza impactului de reglementare se elaborează și se integrează în nota de fundamentare, conform formularului prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind completat în corespundere cu Instrucțiunea din prezenta Metodologie.

9. Instrucțiunea privind efectuarea analizei impactului de reglementare și modul de reflectarea rezultatelor acesteia în nota de fundamentare este prevăzută în anexă.

INSTRUCȚIUNEA
privind efectuarea analizei impactului de reglementare și modul de
reflectare a rezultatelor acesteia în nota de fundamentare

În cazul efectuării analizei impactului de reglementare, anumite compartimentele ale notei de fundamentare sunt completate cu informații adiționale, după cum este prevăzut în prezenta Instrucțiune.

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

În cazul în care nota de fundamentare este elaborată înainte de elaborarea proiectului actului normativ, în denumirea notei, în locul titlului proiectului actului normativ se indică denumirea domeniului de intervenție, cu completarea informației despre autorul și participanții la efectuarea analizei impactului de reglementare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau după caz, sursa proiectului actului normativ

Se completează în conformitate cu notele la compartimentul corespunzător din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Se descriu cele mai evidente părți interesate care sunt afectate semnificativ de problemele identificate și cele care participă semnificativ la apariția acestora. Părțile interesate sunt identificate din cadrul următoarelor categorii:

- autorități și/sau instituții publice;
- asociații de afaceri și/sau profesionale;
- anumite grupuri de întreprinderi/antreprenori (după sector economic, mărime, locul de activitate, alte caracteristici, după caz);
- anumite grupuri de cetățeni (după vârstă, regiune, venit, gen, dezabilitate, calitatea de consumatori, domeniu de activitate sau ocupare/muncă, alte caracteristici, după caz);
- alte entități/organizații.

Pentru părțile interesate (grupurile identificate) se prezintă următoarele informații, după caz:

- descrierea părților interesate/grupurilor;
- numărul entităților/persoanelor din această categorie, precum și ponderea sau numărul celor afectați sau care contribuie;
- numărul angajaților, după caz;
- alte informații identificate și considerate relevante pentru analiză.

Se prezintă problemele și principalele cauzele ale acestora (cauzele nu pot fi definite ca lipsa intervenției sau lipsa reglementării).

Mărimea (dimensiunea) problemelor și cauzelor acestora se prezintă preponderent în mod cuantificat, exprimate în unități de măsură conexe cu cele din obiective și impacturile opțiunilor analizate.

Definirea problemei este la fel de importantă și în cazul în care elaborarea actelor normative este prevăzută de actele normative superioare și documentele de politici. În aceste cazuri, definirea problemei ține de înțelegerea mai bună a situației pe care își propune să o îmbunătățească statul prin implementarea actelor normative propuse.

În privința cadrului normativ în vigoare, se expun normele și/sau lacunele normative care contribuie la existența problemelor identificate. Totodată lipsa cadrului normativ sau insuficiența reglementării nu poate fi definită ca și problemă în sine sau cauză a acesteia, acestea fiind doar potențiale intervenții pentru a soluționa problema.

Se descrie cum a evoluat problema și cum va evolua în viitor fără o intervenție. Evoluția descrisă aici se mai numește scenariul de bază sau opțiunea „a nu face nimic”.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează în mod simplificat, fiind omisă obligativitatea:

- de a argumenta oportunitatea și necesitatea intervenției statului;
- de a examina în detaliu raționamentul și cauzele problemelor care a stat la baza elaborării și aprobării normelor din actul juridic european.

În acest caz, este suficient de a menționa succint problemele reflectate în analiza impactului care a stat la baza actului juridic european sau preambulul actului juridic european.

În același timp, se examinează, în mod obligatoriu, situația curentă națională în raport cu persoanele, fenomenele sociale, procesele economice vizate de reglementarea UE, așa încât în descrierea situației curente, în baza informațiilor concludente, să fie stabilit nivelul de pregătire și conformare la cerințele din legislația UE care urmează a fi transpusă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Se completează în conformitate cu notele la compartimentul 3 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și prevederile din prezenta instrucțiune.

Se prezintă obiectivele generale, legate de problemele abordate și obiectivele specifice legate de cauzele problemelor, fiind formulate ca schimbarea ce se urmărește a situației de fapt în evoluția proceselor (obiectivele nu se stabilesc ca necesitatea de a întreprinde acțiuni sau ca necesitatea aprobării unei reglementări).

Obiectivele trebuie să fie măsurabile, realiste, expuse cuantificat și fixate în timp.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se elaborează în mod simplificat, la obiective indicându-se pe scurt schimbarea ce se urmărește în evoluția situației/problemei în viitor, la nivel național, odată cu transpunerea și implementarea legislației UE, fără a fi obligatoriu ca obiectivele să fie expuse în mod cuantificat și măsurabil.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se indică obiectivele specifice și cauzele problemei descrise în alte compartimente, pe care le țintesc principalele prevederi din proiectul actului normativ.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, se descriu cele mai importante prevederi noi cu explicarea succintă dacă și cum acestea diferă de cadrul normativ în vigoare. Totodată, se descriu separat prevederile care nu sunt prevăzute de actul juridic european.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cazul analizei problemelor complexe, conform principiului proporționalității prevăzut la pct. 6 din prezenta Metodologie, sau în cazul în care sunt identificate riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate, se identifică cel puțin o opțiune alternativă pentru opțiunea recomandată și opțiunea „a nu face nimic”.

Se descriu principalele prevederi/acțiuni din opțiunile alternative și se indică obiectivele specifice și cauzele problemei pe care acestea le țintesc.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat. În cazul Regulamentelor UE, examinarea opțiunilor alternative nu este necesară, iar în cazul Directivelor, pot fi examinate, în calitate de opțiuni alternative, diferite măsuri tranzitorii și perioade de intrare în vigoare și/sau soluții și mecanisme de

implementare în situațiile în care legislația UE nu stabilește mecanisme certe de implementare și acestea necesită să fie identificate și dezvoltate la nivel național.

4. Analiza impactului de reglementare

Se completează în conformitate cu notele la compartimentul 4 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și prevederile din prezenta Instrucțiune.

Impacturile sunt descrise pentru proiectul actului normativ și pentru opțiunile alternative, dacă au fost examinate.

În acest compartiment, după caz, se analizează și se estimează inclusiv costurile necesare pentru implementarea proiectului actului normativ, în funcție de obiectivele setate și indicatorii de performanță care vor fi utilizați la monitorizarea ulterioară a performanței actului normativ, iar rezultatul estimării costurilor respective va fi utilizat, în compartimentul 9 al notei de fundamentare, pentru a argumenta suficiența sau disponibilitatea capacităților de competență, materiale, umane și financiare necesare pentru implementare.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Se descrie impactul major asupra sectorului public sau se explică motivul de ce nu a fost analizat.

Se indică impacturile structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice și se descriu, după caz, acțiunile de reformă structurală sau instituțională preconizate, argumentarea necesității acestora, încadrarea în sistemul instituțional existent din punctul de vedere al funcțiilor și competențelor atribuite, respectiv modificările aduse acestuia, precum și efectele prognozate pe termen scurt, mediu și lung. Aceste impacturi reprezintă potențiale efecte asupra funcționalității administrației publice în implementarea politicilor publice și cadrului normativ, atât cel existent, cât și cel din opțiunea propusă.

Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE se indică în mod separat necesitățile de reformă și restructurări instituționale cu estimarea cheltuielilor aferente, necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ care se transpune. Acest compartiment include, după caz, următoarele:

- analiza proceselor de lucru și activităților autorităților/instituțiilor publice în ceea ce privește distribuția între acestea a sarcinilor, a responsabilităților și a atribuțiilor, astfel încât să se asigure realizarea tuturor funcțiilor de bază și evitarea conflictelor de competență sau dublarea sarcinilor și atribuțiilor;
- reingineria proceselor de lucru ale autorităților/instituțiilor publice, caracterizată prin propuneri de remodelare a proceselor de lucru, în scopul creșterii performanței instituționale, uniformizării procedurilor și asigurarea unui proces simplificat și eficient;

- măsurile propuse pentru eficientizarea structurii și/sau consolidării capacităților instituționale prin abordarea echilibrată la proiectarea subdiviziunilor structurale și distribuirea prioritara a unităților de personal pentru subdiviziunile ale căror activități reies din competențele de bază ale autorității/instituției publice;
- analiza detaliată a tuturor modificărilor structurale ale autorităților/instituțiilor publice propuse cu furnizarea de informații exhaustive în acest sens; cartografierea și analiza necesarului de personal/efectiv-limită necesar pentru realizarea tuturor funcțiilor de bază prin prisma măsurilor de optimizare a proceselor, inclusiv dezagregat pe subdiviziuni structurale, cu specificarea următoarelor informații: volumului de activitate suplimentar, analiza/cuantificarea muncii în om-zile în funcție de produsele muncii/serviciile prestate, rata de încadrare a personalului din efectivul-limită stabilit, cu specificarea concretă a numărului de unități real încadrate și numărului funcțiilor publice/posturilor vacante, dezagregat pe aparatul central și, după caz, subdiviziunile teritoriale;

Impacturile asupra sectorului public sunt expuse conform următorului format:

- descrierea impacturilor, menționând dacă vor fi pozitive sau negative, pe termen lung sau scurt și motivul din care impacturile sunt considerate majore;
- modalitatea prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii acestora, dacă este posibil;
- modul în care va fi realizată reforma instituțională: prin creare, dizolvare, reorganizare prin fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare), sau prin transformare a autorităților /instituțiilor publice.

Impacturile majore se identifică și se analizează în baza următoarelor criterii:

- crearea, dizolvarea sau reorganizarea autorităților și/sau instituțiilor publice;
- măsura în care se modifică competențele sau modalitatea de activitate în anumite domenii publice, atribuirea funcțiilor/atribuțiilor, a responsabilităților și competențelor în conformitate cu forma juridică de organizare;
- măsura în care se modifică capacitățile de gestionare a anumitor domenii publice.

În cazul în care impacturile asupra sectorului public nu au fost analizate, se explică motivul.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se descrie impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari, inclusiv a resurselor de la partenerii de

dezvoltare, sau cu identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse și, după caz, cu prezentarea informațiilor privind veniturile generate/ratate în baza noilor reglementări.

La argumentarea costurilor estimative ale punerii în aplicare a actului normativ se va ține cont de resursele financiare stabilite în bugetele anuale sau în cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă costurile menționate supra.

Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE se prezintă suma cheltuielilor estimate necesare pentru punerea în aplicare a legislației UE care urmează a fi transpusă, în special cheltuielile necesare pentru reforme instituționale și structurale în domeniul public și cheltuielile necesare pentru diminuarea impacturilor negative asupra societății (mediului de afaceri și cetățenilor, economiei și sistemului financiar, mediului înconjurător etc.). Se indică în mod separat dacă și în ce măsură aceste cheltuieli au acoperirea financiară necesară, cu stabilirea surselor de finanțare. Dacă transpunerea legislației UE va duce la reducerea unor cheltuieli, acestea se estimează și se prezintă ca și beneficii viitoare (în baza economiilor obținute).

În estimarea impactului financiar și argumentarea costurilor estimative se va ține cont de modalitatea de estimare a costurilor documentelor de politici publice din Republica Moldova, stabilită de Ministerul Finanțelor.

Sumarul estimărilor impactului financiar vor fi expuse în următoarea fișă financiară:

Fișa financiară (sumarul estimărilor):				
Indicatori	Mii lei			
	Anul curent: _____	Următorii 3 ani, conform Cadrului Bugetar pe Termen Mediu aprobat		
		Anul:	Anul:	Anul:
1	2	3	4	5
Modificări ale veniturilor bugetare (+/-), dintre care:				
1.1. bugetul de stat				
1.2. bugetul asigurărilor sociale de stat				
1.3. fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală				
1.4. bugetele locale				
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare (+/-), dintre care:				
2.1. bugetul de stat, total				
a) cheltuieli de personal				
b) bunuri și servicii				
2.2. bugetul asigurărilor sociale de stat, total				

dintre care: a) cheltuieli de personal b) bunuri și servicii				
2.3. fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, total dintre care: a) cheltuieli de personal b) bunuri și servicii				
2.4. bugetele locale, total dintre care: a) cheltuieli de personal b) bunuri și servicii				
3. Impact financiar (+/-), dintre care:				
3.1. bugetul de stat				
3.2. bugetul asigurărilor sociale de stat				
3.3. fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală				
3.4. bugete locale				
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare sau, după caz, reducerea veniturilor				
4.1. Redistribuire de alocații				
4.2. Asistență externă (cu menționarea formei asistenței)				
4.3. Altele				
5. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare 5.1. 5.2.				
6. Alte informații relevante				

Rezultatele estimării impacturilor se prezintă conform următorului format:

- descrierea impacturilor, menționând dacă vor fi sub formă de costuri, economii sau venituri bugetare adiționale sau ratate;
- modalitatea prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii acestora, dacă este posibil;
- menționarea surselor de finanțare a costurilor, după caz.

În cazul în care datele necesare pentru realizarea prognozelor financiare și a impactului bugetar nu sunt disponibile sau nu pot fi obținute cu acuratețe, instituțiile responsabile pot utiliza abordări recomandate de specialiști din domeniu și bunele practici internaționale, precum și face presupuneri argumentate. Modalitatea de analiză a impactului și sursele utilizate se descriu suficient de clar.

În cazul în care impacturile financiare nu au fost analizate, se explică motivul.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Se descrie impactul major asupra sectorului privat, după grupuri relevante, genuri de activități economice, mărimea afacerii, amplasamentul regional și alte caracteristici, sau se explică motivul de ce nu a fost analizat acest impact.

Impacturile sunt analizate pentru opțiunea preferată (proiectul actului normativ) și opțiunile alternative, dacă au fost examinate și incluse sub formă de sub-componente prezentate mai jos.

4.3.1. Costurile de conformare

Pentru opțiunea preferată și cele alternative, dacă au fost examinate, sunt analizate următoarele costuri de conformare: costurile de conformare sub formă de plăți, costurile de conformare substanțiale și costurile de conformare administrative,

Dacă nu au fost examinate costurile respective, se explică motivul.

La oricare categorie de costuri de conformare se estimează atât creșterea acestora (ca și cheltuieli suplimentare pe viitor, raportat la cele din prezent), cât și scăderea costurilor de conformare (ca și economii/beneficii) dacă proiectul propune simplificarea unor procese sau cerințe existente.

4.3.1.1. Costurile de conformare sub formă de plăți, includ noi plăți sau schimbări ale plăților existente care vor apărea în rezultatul opțiunii propuse, printre care pot fi: impozite, taxe, tarife, plăți pentru documente și servicii, alte plăți. Analiza se efectuează conform următorului format pentru opțiunea preferată și opțiunile alternative, dacă acestea au fost analizate:

- descrierea succintă a costurilor de conformare sub formă de plăți și mențiunea dacă se introduc ca plăți noi sau se schimbă valoarea celor existente;
- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența achitării plăților, inclusiv, dacă e cazul, indicarea genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;
- mărimea fiecărei plăți noi sau mărimea schimbărilor în fiecare plată existentă. Mărimea este prezentată pentru entitatea/persoana tipică pentru fiecare categorie de entități/persoane, dacă este cazul;
- numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestora, cu indicarea sursei;
- frecvența plăților per entitate/persoană (numărul de plăți pe an sau la câți ani se face o plată) și determinarea numărul total aproximativ de plăți care vor fi efectuate anual;
- estimarea costurilor de conformare anuale legate de plăți (mărimea plăților noi sau mărimea schimbării plăților existente înmulțite la numărul total de plăți efectuate

anual). În cazul în care se propune micșorarea valorii plăților sau eliminarea plăților, se estimează economiile de la scutirea de plăți.

Se explică pentru opțiunea preferată (proiectul de act normativ), cum a fost asigurat cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

4.3.1.2. Costurile de conformare substanțiale sunt costuri majore suportate de entitățile/persoanele pentru a se conforma cu cerințele propuse prin reglementare.

Aceste costuri țin, printre altele, de necesitatea de a:

- procura/construi sau schimba bunuri imobile, mijloace de transport, echipamente, utilaje, instalații, mobilier, alte obiecte similare;
- angajarea personalului suplimentar sau schimbarea personalului existent;
- procurarea serviciilor adiționale, de consultanță, suport juridic, audit și contabilitate, suport tehnic și alte servicii similare;
- schimbarea materiei prime;
- schimbarea consumului de produse și/sau servicii de utilități publice (apă-canalizare, energia electrică, gaze naturale, încălzire/răcire, comunicații electronice etc.)”;
- procurarea sau schimbarea sistemelor informaționale;
- alte costuri legate de schimbările necesare în activitatea economică, condiționată de cerințele obligatorii propuse.

Analiza se efectuează conform următorului format:

- descrierea succintă a cerințelor propuse, care urmează să cauzeze costuri de conformare substanțiale;
- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor, inclusiv indicarea, dacă e cazul, a genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;
- descrierea costurilor de conformare substanțiale, care ar putea să fie cauzate de cerințele propuse, ca schimbări față de situația fără introducerea cerințelor (legate de schimbările în activitatea economică obișnuită/existentă la moment);
- valoarea costurilor de conformare substanțiale pentru entitatea/persoana tipică pentru fiecare categorie de entități/persoane, dacă este cazul. Pentru costurile continue (ex. remunerarea personalului adițional) este prezentată valoarea anuală;
- numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestor și numărul entităților/persoanelor din fiecare categorie, care urmează să suporte costurile respective (cei care nu sunt conformi la moment), cu indicarea surselor de date;
- estimarea costurilor de conformare substanțiale anuale (mărimea costurilor înmulțite la numărul de entități/persoane care urmează să se conformeze). În calcule

sunt folosite costurile continue (ex. remunerarea pentru personalul adițional) pentru un an și costurile de o singură dată, chiar dacă acestea au loc pe parcursul unei perioade mai mari de un an (ex. construcția unor încăperi de producere noi).

În cazul în care se propun excluderea sau reducerea unor cerințe, se estimează valoarea economiilor de care vor beneficia entitățile/persoanele.

Se explică pentru opțiunea preferată (proiectul de act normativ), cum a fost asigurat cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

4.3.1.3. Costurile de conformare administrative sunt costuri legate de cerințe de oferire a informațiilor și verificare a conformării cu anumite cerințe, printre care:

- păstrarea și prelucrarea informațiilor;
- prezentarea rapoartelor și dărilor de seamă;
- perfectarea documentelor obligatorii;
- examinări medicale și verificări ale personalului;
- obținerea actelor permisive și altor documente obligatorii;
- interacțiunea cu organele de control și alte instituții publice;
- efectuarea testelor de laborator și de alt gen;
- alte cerințe similare.

Analiza se efectuează conform următorului format:

- descrierea succintă a cerințelor care urmează să cauzeze costuri de conformare administrative;

- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor, inclusiv indicarea, dacă e cazul, a genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- descrierea efortului mediu de om-ore din partea personalului necesare pentru conformarea cu cerințele propuse și indicarea costului per om-oră, sub formă de salariu mediu pe oră, cu includerea contribuțiilor sociale achitate de angajator;

- descrierea cheltuielilor legate de conformarea cu cerințele propuse, cu excepția remunerăției efortului de om-ore menționat mai sus (ex. costul testelor de laborator, servicii externe de audit/contabilitate/consultanță). Se prezintă valorile medii/aproximative pentru fiecare din aceste cheltuieli;

- numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestor și numărul entităților/persoanelor din fiecare categorie, care urmează să suporte costurile respective (cei care nu sunt conformi la moment), cu indicarea surselor de date;

- frecvența conformării cu cerințele de oferire a informațiilor și verificare a conformării cu anumite cerințe (numărul pe an sau la câți ani se face) și determinarea numărului aproximativ anual, ținând cont de cei care urmează să se conformeze;

- estimarea costurilor de conformare administrative în felul următor:

- determinarea costurilor pe unitate/persoană: numărul de om-ore înmulțit la costul pe oră mărimea plus, la care se adună alte cheltuieli nelegate de efortul în om-ore;

- determinarea costurilor totale: costul pe unitate/persoană înmulțit la numărul aproximativ anual de conformări.

În cazul în care se propun excluderea sau reducerea unor cerințe, se estimează valoarea economiilor de care vor beneficia entitățile/persoanele:

La estimarea costurilor de conformare administrative se va ține cont de Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 307/2016.

Se explică pentru opțiunea preferată (proiectul de act normativ), cum a fost asigurat cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, compartimentele costurilor de conformare se completează simplificat, fiind obligatoriu de analizat doar impacturile negative sub formă de costuri de conformare majore și fiind permise estimări în baza datelor presupuse/ipotetice, care vor fi verificate/validate în procesul de consultare/avizare.

Costurile de conformare cu noile cerințe se expun și se estimează în conformitate cu nivelul de pregătire al părților afectate, identificat în evaluarea situației curente.

4.3.2. Impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproportional ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari

Disproporționalitatea impacturilor după mărimea întreprinderii se determină sub formă de costuri de conformare (costuri sub formă de plăți, costuri substanțiale și costuri administrative) pe angajat și/sau pe unitate de venituri, precum și sub formă de impacturi asupra concurenței, determinându-se dacă anumite categorii de IMM-uri ar putea să nu facă față cerințelor în comparație cu categoriile de întreprinderi mai mari.

Impacturile asupra IMM-urilor sunt analizate în cazul în care anumite categorii de IMM-uri ar putea fi afectate semnificativ de disproportional.

Analiza se prezintă conform următorului format:

- descrierea categoriilor de întreprinderi care cad sub incidența cerințelor, inclusiv indicarea, dacă este cazul, a genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- determinarea ponderii și numărului întreprinderilor active, precum și a numărului mediu de angajați și, dacă este posibil, a valorii medii a veniturilor anuale,

conform categoriilor de întreprinderi, după cum sunt definite în legislație: micro, mici, medii, mari;

- estimarea costurilor medii anuale de conformare care vor fi cauzate pe întreprindere (după cum este prevăzut în secțiunea corespunzătoare), după mărimea acestora sau mențiunea că acestea vor fi la fel indiferent de mărime;

- estimarea costurilor totale anuale de conformare pentru fiecare categorie de întreprinderi (micro, mici, medii, mari), dacă este cazul;

- estimarea costurilor de conformare pe angajat și, dacă este posibil, pe o unitate de venit anual (ex. pe 1 leu, 1000 lei, 100000 lei etc.);

- estimarea în ce măsură cerințele propuse vor face imposibilă activitatea unor categorii de întreprinderi, conform mărimii acestora, sau a unei ponderi mari de întreprinderi din aceste categorii. Estimarea se face în special în baza mărimii costurilor de conformare și impacturilor asupra concurenței identificate în secțiunile corespunzătoare.

Se menționează ce soluții potențialele de atenuare a impacturilor negative și disproporționale au fost incluse în opțiunea propusă, printre care ar putea fi:

- scutiri totale sau parțiale pentru anumite categorii de întreprinderi, conform mărimii acestora;

- scutiri temporare (perioade de tranziție mai îndelungate) pentru întreprinderi mai mici, în comparație cu întreprinderile mai mari;

- cuantumul plăților obligatorii mai mici pentru întreprinderile mai mici sau suport financiar pentru conformare;

- cerințe simplificate pentru întreprinderile mai mici;

- alte soluții pentru IMM-uri.

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi asupra IMM-urilor, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind obligatoriu de analizat doar impacturile semnificative, fiind permise estimări în baza datelor presupuse/ipotetice, care vor fi verificate/validate în procesul de consultare/avizare.

4.3.3. Impacturile asupra concurenței

Se identifică impacturile asupra concurenței, în baza următoarelor criterii de impact:

a) impacturi legate de limitarea numărului sau categoriilor de întreprinderi, dacă prevederile actului normativ:

- acordă „drepturi exclusive” unor întreprinderi de a furniza bunuri sau servicii;
- stabilește un regim de licențiere, autorizare ca cerință de funcționare;

- limitează în alte moduri capacitatea anumitor tipuri de întreprinderi de a furniza un bun sau un serviciu;
 - crește în mod semnificativ costurile intrării sau ieșirii de pe piață (din activitate) pentru întreprinderi;
 - creează bariere geografice în calea capacității întreprinderilor de a furniza bunuri sau servicii sau de a investi capital;
- b) impacturi legate de limitarea capacității întreprinderilor de a concura, dacă prevederile actului normativ:
- limitează capacitatea întreprinderilor de a stabili prețurile pentru bunurile sau serviciile lor;
 - limitează libertatea întreprinderilor de a-și promova sau de a-și comercializa bunurile sau serviciile;
 - stabilește standarde de calitate și cerințe față de produse care oferă un avantaj pentru unele întreprinderi față de altele, care sunt peste nivelul pe care unii clienți bine informați le-ar alege;
 - crește în mod semnificativ costurile de producție pentru unele întreprinderi în raport cu altele;
- c) impacturi legate de reducerea motivației întreprinderilor de a concura, dacă prevederile actului normativ:
- creează un regim de auto-reglementare sau de co-reglementare, care riscă să ducă la acțiuni de coordonare sau creare a barierelor ridicate de intrare pe piață (în activitatea economică) de către asociațiile sectoriale;
 - solicită sau încurajează publicarea de informații privind nivelurile de producție, prețurile, vânzările sau structurile de cost ale întreprinderilor, care ar putea permite un control mai bun din partea cartelurilor și ar permite pedepsirea membrilor cartelurilor în cazul în care oferă consumatorilor condiții mai bune decât cele convenite;
 - scutește activitatea unui anumit sector economic sau a unui anumit grup de întreprinderi de la aplicarea legislației generale în materie de concurență;
- d) impacturi legate de limitarea alegerii și a informației disponibile pentru clienți, dacă prevederile actului normativ:
- limitează capacitatea consumatorilor de a decide de la ce întreprindere să cumpere;
 - reduce mobilitatea consumatorilor între întreprinderile care furnizează bunuri sau servicii prin creșterea costurilor de schimbare a întreprinderilor;
 - permite întreprinderilor să deruteze clienții cu informații înșelătoare, neclare sau schimbătoare, care îi împiedică să facă cumpărături în mod eficient;
- e) prevederile actului normativ acordă sau nu măsuri de sprijin reglementat de Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

Impacturile asupra concurenței sunt considerate negative dacă se introduc prevederile normative menționate supra și sunt considerate pozitive dacă astfel de prevederi sunt eliminate sau reduse.

Se estimează impacturile identificate asupra concurenței, conform următorului format:

- descrierea prevederilor care se încadrează în categoriile de impact asupra concurenței, fiind menționat dacă impactul va fi unul pozitiv sau negativ asupra concurenței;

- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor, inclusiv indicarea, dacă este cazul, a genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentului regional și a altor caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- determinarea numărului întreprinderilor active, precum și a numărului angajaților și, dacă este posibil, a valorii veniturilor anuale acestor întreprinderi, precum și determinarea ponderii întreprinderilor care nu sunt conforme la moment cu prevederile propuse;

- concluzii cu privire la impactul asupra concurenței, dacă este posibil și indicarea mărimii efectului potențial asupra prețurilor produselor din activitatea economică afectată, din lista prețurilor sugerată de ghidurile OECD (OECD Competition Assessment Toolkit).

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi asupra concurenței, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind analizate doar impacturile negative considerate semnificative și permise estimări în baza datelor presupuse/ipotetice, care vor fi verificate/validate în procesul de consultare/avizare, sau sunt identificate și descrise doar categoriile de impact menționate în prezentul compartiment.

4.3.4. Alte impacturi asupra sectorului privat

Sunt luate în considerare o varietate mare de potențiale impacturi directe sau indirecte, în baza următoarelor categorii, care ar putea fi afectate major:

- forța de muncă;
- nivelul prețurilor;
- dezvoltarea tehnologică și digitalizarea;
- fluxurile financiare și a capitalului;
- competitivitatea;
- comerțul intern și extern;
- inovația;

- cercetarea și dezvoltarea;
- drepturile la proprietate și intelectuale;
- învățământul și sistemul de învățământ;
- accesul la servicii publice;
- regiunile de dezvoltare;
- fraudă, crima, terorismul și securitatea;
- alte categorii de impact relevante.

Se descriu alte impacturi asupra sectorului privat majore conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt, și motivul din care impactul este considerat major;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă este posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică una din categoriile de impact,
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte, după caz.

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi asupra sectorului privat, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind descrise, în mod obligatoriu, doar categoriile de impact negative care ar putea fi afectate major.

4.4. Impactul social

Se descriu grupurile de cetățeni care ar putea fi afectați semnificativ, pozitiv sau negativ, după următoarele categorii: vârstă, regiune, venit, gen, dezabilitate, categorii de consumatori, domeniu de activitate sau ocupare/muncă, alte caracteristici, după caz.

Efectele semnificative asupra grupurilor de cetățeni identifică în baza următoarelor criterii:

- ponderea cetățenilor care ar putea fi afectați dintr-o categoria anumită;
- sensibilitatea impactului pentru categoria anumită.

Se identifică impacturile sociale în baza următoarelor categorii, care ar putea fi afectate major:

- costuri de conformare pentru cetățeni, estimate similar ca în cazul impacturilor asupra sectorului privat;
- gradul de ocupare a forței de muncă;
- nivelul de salarizare;
- securitatea și sănătatea în muncă;
- nivelul sărăciei;

- accesul la servicii sociale, educaționale și culturale, inclusiv posibilitățile de îmbunătățire a rețelei de servicii;
- consumatori;
- nivelul prețurilor;
- dezvoltarea tehnologică și digitalizarea;
- inovația;
- cercetarea și dezvoltarea;
- drepturile la proprietate și intelectuale;
- sănătatea și sistemul de sănătate;
- învățământului și sistemului de învățământ;
- protecția și asigurarea socială și medicală;
- condițiile de muncă;
- cultura;
- incluziunea socială;
- regiunile de dezvoltare;
- securitatea și siguranța alimentară;
- fraudă, crima, terorismul și securitatea;
- alte categorii de impact relevante.

Se descriu impacturile sociale majore conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică una din categorii,
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte, după caz.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile sociale, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind descrise, în mod obligatoriu, doar categoriile de impact negative care ar putea fi afectate major.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Se descrie impactul asupra datelor cu caracter personal, în cazul în care opțiunea preferată sau opțiunile alternative conțin prevederi cu privire la modificarea sau implementarea cadrului normativ existent în domeniul protecției datelor cu caracter personal, conform următorului format:

- se indică scopurile prelucrării datelor cu caracter personal, categoriile de date cu caracter personal vizate, domeniul de aplicare a eventualelor restricții introduse;

- se descriu garanțiile pentru a preveni abuzurile, accesul ilegal sau transferul ilegal al datelor cu caracter personal;
- se indică potențialii operatori, perioadele de stocare a datelor cu caracter personal, precum și garanțiile aplicabile, având în vedere natura, domeniul de aplicare și scopurile prelucrării datelor cu caracter personal;
- se evidențiază potențialele riscuri pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate;
- se descrie categoria și numărul aproximativ de persoane datele personale ale cărora ar putea fi afectate;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă este posibil.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile asupra datelor cu caracter personal, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, în acest compartiment se face mențiunea că se implementează prevederile actului juridic european.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Sunt analizate impacturile majore de gen, fiind evidențiat modul în care noile prevederi pot influența semnificativ, în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen, precum și măsurile menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale, conform următorului format:

- menționarea prevederilor/acțiunilor din opțiune care ar putea afecta semnificativ diferențiat persoanele după gen, cu descrierea categoriilor care ar putea fi afectate inclusiv, dacă este cazul, după vârstă, regiune, nivelul de venit, ocupație etc.;
 - determinarea numărului persoanelor după gen din categoriile identificate și ponderea celor care ar putea fi afectate diferențiat;
 - descrierea situației curente cu privire la echitatea și egalitatea de gen în cadrul categoriilor identificate;
 - estimarea impactului de gen, manifestată prin schimbări privind echitatea și egalitatea de gen în cadrul categoriilor identificate, prin perpetuarea, diminuarea sau creșterea acestora;
 - mențiuni despre măsura în care soluțiile de atenuare a impacturilor negative de echitate și egalitate de gen au fost incluse în opțiunea propusă.
- Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:
- măsura în care diferite genuri sunt afectate diferit;
 - măsura în care se schimbă situația existentă de echitate și egalitate de gen în domeniile de intervenție;

- devierile de la cerințele stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile asupra echității și egalității de gen, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind menționate, în mod obligatoriu, doar impacturile negative majore, în cazul în care au fost identificate.

4.5. Impactul asupra mediului

Sunt luate în considerare o varietate mare de potențiale impacturi directe sau indirecte asupra mediului și se identifică impacturile majore în baza următoarelor categorii:

- utilizarea resurselor naturale, a resurselor regenerabile și neregenerabile;
- emisiile de gaze cu efect de seră;
- poluarea mediului (a solului, apelor și aerului) și deșeurile;
- biodiversitatea și conservarea ecosistemelor;
- impactul asupra populației și sănătății umane;
- economia circulară și reciclarea;
- consumul de energie, eficiența și/sau performanța energetică;
- alte aspecte de mediu.

Se descriu impacturile asupra mediului conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ și pe termen lung sau scurt, fiind expus motivul din care impactul este considerat major;

- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică una din categorii;
- reversibilitatea impacturilor;
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte;
- gradul de schimbare a probabilității și magnitudinii riscurilor de mediu.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile de mediu, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind descrise, în mod obligatoriu, doar categoriile de impact negative care ar putea fi majore.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Se descriu alte impacturi, considerate majore, care nu au fost analizate în secțiunile anterioare, conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ și pe termen lung sau scurt, fiind expus motivul din care impactul este considerat major;

- modalitatea prin care vor fi cauzate impacturile, după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă este posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică situația existentă legată de impactul examinat;
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte.

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi, se explică motivul.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind descrise, în mod obligatoriu, doar categoriile de impact negative care ar putea fi majore.

4.7. Concluziile în baza analizei impacturilor

Analiza impacturilor, prevăzute în compartimentul 4, se finalizează cu concluzii despre necesitatea/oportunitatea sau lipsa necesității/oportunității intervenției statului în vederea soluționării unor probleme și identificării celei mai bune soluții pentru probleme. Concluziile sunt formulate conform următoarelor criterii:

- măsura în care opțiunea preferată ar putea atinge obiectivele urmărite, inclusiv în comparație cu opțiunile alternative, după caz;

- măsura în care opțiunea preferată ar putea genera beneficii care justifică costurile care ar putea fi cauzate, inclusiv în comparație cu opțiunile alternative, după caz;

- măsura în care opțiunea preferată ar asigura cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

Pentru prevederile proiectelor actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic european, acest compartiment se completează simplificat, fiind obligatoriu de expus doar concluziile privind măsura în care proiectul actului normativ ar asigura cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.